

NORGES HØYESTERETT

Den 14. juni 2017 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Indreberg, Falch og Bergh i

HR-2017-1182-U, (sak nr. 2017/796), sivil sak, anke over kjennelse:

A (advokat Rohnny M. Andersen)

mot

DNB Bank ASA (advokat Mathias F. Seierstad Haugan)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder beslutning om tvangssalg på grunnlag av realkausjon.
- (2) A inngikk 18. desember 2007 avtale om realkausjon i næringsforhold til fordel for Nordlandsbanken ASA, nå DNB Bank ASA. Kausjonen ble stilt til sikkerhet for et privat lån som B hadde i Nordlandsbanken ASA.
- (3) Avtalen gjaldt panterett i "skip, A, kjenningssignal: C". Det var angitt at pantsettelsen gjaldt for et beløp inntil 1 700 000 kroner (realkausjonsbeløpet). Videre fremgikk det under "Andre vilkår og opplysninger fra banken/foretaket":

"Kausjonen er begrenset til Bs andel i Partsrederiet A, som p.t er 1/3."
- (4) DNB Bank ASA innga 12. juli 2016 begjæring om tvangssalg. Som tvangsgrunnlag var det vist til pantedokumentet og videre angitt: "1/3 andel tilhørende B, se vilkår i kausjonsavtale".
- (5) Begjæringen ble forelagt for A og B, uten at det ble inngitt merknader. Lofoten tingrett traff 7. november 2016 følgende beslutning:

1. **Retten tar begjæring om tvangssalg av Skip: C til følge**
2. **Tvangssalget gjennomføres som medhjelpersalg"**

- (6) A anket beslutningen 17. november 2016. Det ble i anken gjort gjeldende at kravene til angivelse av kausjonsbeløpets størrelse i finansavtaleloven § 61 ikke var oppfylt. DNB Bank ASA innga tilsvar 3. januar 2017.
- (7) Tingretten rettet 4. januar 2017 den opprinnelige beslutningen, jf. tvisteloven § 19-8. Ved rettingen tilføyde tingretten "ideell andel på 1/3 av", slik at slutningen etter rettingen lød:
- "1. **Retten tar begjæring om tvangssalg av ideell andel på 1/3 av Skip: C til følge**
 2. **Tvangssalget gjennomføres som medhjelpersalg"**
- (8) Partene ble orientert om rettingen ved rettens brev 4. januar 2017. Av brevet fremgikk det at bakgrunnen for rettingen var at det fremgikk av dokumentene at begjæringen om tvangssalg kun omfattet en ideell andel på 1/3 av skipet. Beslutningen om retting ble ikke påanket, men A påpekte at beslutningen om tvangssalg etter rettingen var i strid med det påberopte tvangsgrunnlaget, og antok at dette representerte en mangel som hindret prøving av anken. Lagmannsretten ble derfor bedt om å vurdere opphevelse, jf. tvisteloven § 29-21 annet ledd bokstav c.
- (9) Hålogaland lagmannsrett behandlet anken over beslutningen om tvangssalg i kjennelse 22. februar 2017, med følgende slutning:
- "1. **Anken forkastes.**
 2. **A betaler sakskostnader for lagmannsretten til DNB Bank ASA med 7 000 – syvtusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelse."**
- (10) Lagmannsretten kunne ikke se at det forelå en mangel som hindret prøving av anken, og kom til at anken over rettsanvendelsen ikke førte fram.
- (11) A har anket til Høyesterett. Det er i korte trekk gjort gjeldende at kausjonsavtalen er i strid med finansavtaleloven § 61 ved at den ikke inneholder tilstrekkelige opplysninger om kausjonsbeløpets størrelse eller det høyeste beløp kausjonen skal sikre. Utenfor anken er det også anført at tingrettens slutning slik den lyder etter rettingen, hindrer prøving av anken, slik at tingrettens beslutning må oppheves. Dette bygger på at beslutningen om tvangssalg er i strid med tvangsgrunnlaget og også i strid med et tvangsgrunnlag som ville vært mulig å etablere, jf. panteloven § 1-3. Det er nedlagt slik påstand:
- "1. **Lofoten tingretts beslutning i sak 16-118432TVA-LFOT oppheves.**
 2. **Hålogaland lagmannsretts kjennelse i sak 17-016967ASK-HALO oppheves.**
 3. **DNB Bank ASA dømmes til å erstatte A sine omkostninger for lagmannsretten og Høyesterett.**
- (12) *DNB Bank ASA* har inngitt tilsvar, og har gjort gjeldende at finansavtalelovens krav til kausjonsavtalens innhold er oppfylt, og kausjonsavtalen er gyldig.
- (13) Det er nedlagt følgende påstand:
- "Prinsipalt**
1. **Anken nektes fremmet.**

Subsidiært

2. Anken forkastes.

I begge tilfeller

3. A dekker DNB Bank ASA sakskostnader for tingretten og lagmannsretten."

- (14) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken er en videre anke, og ankeutvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling og lovtolking, jf. tvisteloven § 30-6.
- (15) Ankeutvalget slutter seg til lagmannsrettens tolking av finansavtaleloven § 61 første ledd første punktum. Det loven krever, er at maksimumsbeløpet skal fremgå av kausjonsavtalen, se Rt-2007-1738 avsnitt 45. Når maksimumsbeløpet fremgår, er det ikke krav om at beregningen av det faktiske ansvaret, som kan være lavere, men ikke høyere enn maksimumsbeløpet, skal kunne leses ut av kausjonsavtalen.
- (16) Anken over lagmannsrettens lovtolking fører derfor ikke fram.
- (17) Som det fremgår, har utvalget ikke funnet at tingrettens slutning er til hinder for prøving av anken over lagmannsrettens lovtolking, slik A har gjort gjeldende utenfor anken. Utvalget vil likevel bemerke:
- (18) Tingretten har forstått begjæringen slik at den gjelder tvangssalg av en ideell andel på 1/3 av skipet, og har etter rettingen utformet sin slutning i samsvar med dette. Det følger imidlertid av panteloven § 1-3 tredje ledd at panterrett i en ideell andel bare kan stiftes "når panteretten omfatter all rett vedkommende eier har til formuesgodet". Pantsetter er i dette tilfellet partsrederiet A. Gjennomføring av tvangssalget som besluttet forutsetter derfor at rederiets eierandel i skipet er begrenset til 1/3. At Bs andel i partsrederiet er angitt å være 1/3, kan ikke gi grunnlag for tvangssalg av en ideell andel av skipet.
- (19) Dette innebærer at dersom rederiet eier mer enn en andel på 1/3 i skipet, må tingretten vurdere omgjøring av sin beslutning, jf. tvangsfullbyrdsloven § 6-4.
- (20) DNB Bank ASA har krevd dekket sine sakskostnader for Høyesterett med 12 000 kroner inkludert merverdiavgift. Kravet tas til følge.
- (21) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler A til DNB Bank ASA 12 000 – tolv tusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Ingvald Falch
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Espen Bergh
(sign.)

Riktig utskrift: